

گزارش «وطن امروز» از شاخص‌های کلان اقتصادی سال ۱۴۰۱

جوانه‌های امید

مسیر رو به رشد صنایع، تحقق رشد اقتصادی، کاهش نرخ بیکاری، رشد تجارت خارجی، رشد درآمدهای دولت و کنترل رشد نقدینگی از اهم متغیرهای امیدوارکننده است

مسیر رو به رشد صنایع بوری

یکی از شاخص‌های مورد بررسی، وضعیت صنایع بوری است که مرکز پژوهش‌های مجلس از رشد چشمگیر شاخص تولید صنایع بوری در بهمن‌ماه امسال و ثبت رکورد جدید شاخص تولید صنعت خودرو خبر داد. رونق رشد بخش صنعت از جنبه‌های مختلف، عاملی کلیدی در تحلیل‌های خرد و کلان اقتصادی و یکی از ارکان تصمیم‌گیری در حوزه اقتصاد است. شاخص تولید بخش صنعت به دلیل تأثیر نوسانات سطح فعالیت صنعت بر بخش‌های دیگر اقتصاد، به عنوان یک شاخص مهم اقتصادی کوتاه‌مدت استفاده می‌شود.

مرکز پژوهش‌های مجلس به صورت ماهانه شاخص تولید فروش و قیمت شرکت‌های بوری را محاسبه می‌کند. اهمیت این شاخص به‌ویژه برای اقتصاد ایران که تحولات زیادی دارد بیشتر خواهد بود. زیرا با برخورد شوک‌های وارده به اقتصاد ایران و واکنش‌های سیاست‌گذاران باید در تواتر کمتر از فصل مورد رصد قرار گیرد؛ این در حالی است که آمار رسمی بخش حقیقی به صورت فصلی و با تاخیر ارائه می‌شود. مرکز پژوهش‌های مجلس در گزارش جدید پایش بخش حقیقی اقتصاد ایران - بخش صنعت و معدن - اعلام کرد: طی بهمن‌ماه ۱۴۰۱، شاخص تولید شرکت‌های صنعتی بوری نسبت به ماه مشابه سال قبل با افزایش ۲۱٫۹ درصدی و نسبت به ماه گذشته با افزایش ۸٫۳ درصدی مواجه شده است. رشد ۱۱ ماهه شاخص تولید صنایع بوری نسبت به مدت مشابه سال قبل ۸ درصد بوده است.

کاهش نرخ بیکاری و افزایش رشد اشتغال زایی

دولت سیزدهم با وعده ایجاد اشتغال سالانه یک میلیون نفر، کار خود را در قالب زیست‌بوم ملی اشتغال آغاز کرد که بعد از گذشت بیش از یک سال پرفراز و نشیب از عمر دولت، نه تنها ایجاد شغل از مرز یک میلیون نفر عبور کرد، بلکه نرخ بیکاری نیز روند کاهشش داشت. بر اساس اطلاعات مرکز آمار، موری در نرخ بیکاری تابستان ۱۳۸۴ تا ۱۴۰۱ نشان می‌دهد این نرخ در تابستان ۱۴۰۱ به کمترین رقم رسیده است؛ بررسی نرخ بیکاری جمعیت ۱۵ ساله و بیشتر نشان می‌دهد در تابستان ۱۳۸۴ به ۸٫۹ درصد از جمعیت فعال، بیکار بوده‌اند، این در حالی است که تابستان سال ۱۴۰۰ نرخ بیکاری ۹٫۶ درصد بوده است. بر اساس آخرین گزارش مرکز آمار از نرخ بیکاری در پاییز ۱۴۰۱ مشخص شد این نرخ برای نخستین بار در طول ۲ دهه اخیر به کمتر از ۹ درصد رسیده است. بررسی نرخ بیکاری افراد ۱۵ ساله و بیشتر در فصل پاییز امسال نشان می‌دهد ۸٫۲ درصد از جمعیت فعال، بیکار بوده‌اند. بررسی روند تغییرات

افزایشی ۱۲٫۲۲ درصدی ارزش تجارت خارجی

بازه زمانی به شمار می‌روند. در ۱۱ ماه سال جاری امارات عربی متحده با اختصاص رقمی بالغ بر ۱۶ میلیارد و ۴۹۷ میلیون دلار و سهمی حدود ۳۰٫۷۳ درصدی از ارزش کل واردات بزرگترین واردکننده کالا به ایران به شمار رفته و در جایگاه نخست کشورهای طرف معامله با کشورمان قرار گرفته است. پس از امارات کشورهای چین با ۱۴ میلیارد و ۲۰۵ میلیون دلار و سهم ۲۶٫۴۷ درصدی، ترکیه با ۵ میلیارد و ۶۰۰ میلیون دلار و سهم ۱۰٫۴۳ درصدی، هند با ۲ میلیارد و ۵۹۴ میلیون دلار و سهم ۴٫۸۳ درصدی و آلمان با یک میلیارد و ۷۷۳ میلیون دلار و سهم ۳٫۳۰ درصدی از کل ارزش واردات عمده‌ترین کشورهای طرف معامله واردات با ایران بوده‌اند. در ۱۱ ماه امسال میزان ترانزیت خارجی کشور نیز نسبت به همین بازه زمانی در سال گذشته رشد داشته است. این آمار حدود ۱۱ میلیون و ۹۷۶ هزار تن بوده است که نسبت به ۱۱ میلیون و ۲۸۲ هزار تن ترانزیت خارجی در مدت مشابه سال گذشته رشدی معادل ۵٫۲۲ درصدی را نشان می‌دهد.

سختگویی وزارت صنعت، معدن و تجارت در این باره اظهار کرد: از ابتدای امسال تا پایان بهمن‌ماه ۴۸۸ میلیارد دلار تجارت خارجی اتفاق افتاد که انتظار می‌رود تا پایان سال به ۵۳ میلیارد دلار برسد. امید قالیباف ادامه داد: همچنین مجموع تجارت ما در این مدت به ۱۰۲٫۲ میلیارد دلار رسید که در مقایسه با مدت مشابه پارسل ۱۳۸ درصد رشد داشته است. وی بیان داشت: در ۱۱ ماه امسال هزار و ۱۰۰ میلیارد تومان تسهیلات بانکی به بخش صنعت و معدن تخصیص یافته که معادل ۳۶ درصد کل تسهیلات بانکی به بخش قالیباف افزود: ۶۰ هزار میلیارد تومان از این مبلغ از طریق تامین مالی زنجیره‌های انجام شده است. مشاور وزیر صمت همچنین از ۳ برابر شدن وصول حقوق دولتی معادن در ۱۱ ماه امسال در مقایسه با پارسل خبر داد که بیشتر از طریق فرآیندهای هوشمند شده است.

جدیدترین آمار منتشر شده تجارت خارجی کشور نشان می‌دهد در ۱۱ ماه امسال میزان صادرات قطعی کالاهای غیر نفتی کشور (به استثنای نفت خام، نفت کوره و نفت سفید و همچنین بدون صادرات از محل تجارت چمدانی) بالغ بر ۱۱۱ میلیون و ۳۳۵ هزار تن و به ارزش بیش از ۴۸ میلیارد و ۸۴۸ میلیون دلار بوده است. در ۱۱ ماه امسال میزان صادرات قطعی کالاهای غیر نفتی کشور (به استثنای نفت خام، نفت کوره و نفت سفید و همچنین بدون صادرات از محل تجارت چمدانی) بالغ بر ۱۱۱ میلیون و ۳۳۵ هزار تن و به ارزش بیش از ۴۸ میلیارد و ۸۴۸ میلیون دلار بوده است که در مقایسه با مدت مشابه سال گذشته کاهش ۱٫۱۶ درصدی در وزن و افزایشی ۱۲٫۲۲ درصدی در ارزش دلاری داشته است.

متوسط ارزش گمرکی هر تن کالای صادراتی در ۱۱ ماه سال جاری ۴۳۹ دلار بوده که نسبت به ۲۸۶ دلار به ازای هر تن در ۱۱ ماه سال گذشته ۱۳٫۵۴ درصد رشد داشته است. همچنین میزان واردات کشور در این مدت با کاهش ۸٫۶۱ درصدی در وزن و افزایش معادل ۱۵٫۲۸ درصدی در ارزش دلاری در مقایسه با مدت مشابه سال گذشته به ارقام ۳۳ میلیون و ۶۰۴ هزار تن و ۵۳ میلیارد و ۶۷۵ میلیون دلار رسیده است. در این بازه زمانی متوسط ارزش گمرکی هر تن کالای وارداتی ۱۵۹۷ دلار بوده که نسبت به ۱۲۶۶ دلار در هر تن در ۱۱ ماه سال گذشته رشد ۲۶٫۱۴ درصدی را نشان می‌دهد.

در ۱۱ ماه سال جاری بیشترین میزان صادرات کشور به چین با رقمی بیش از ۱۳ میلیارد و ۵۶۲ میلیون دلار بوده است و این کشور سهمی بیش از ۲۷ درصدی از ارزش کل صادرات ایران را به خود اختصاص داده است. پس از چین کشورهای عراق با ۹ میلیارد و ۳۸۲ میلیون دلار و سهم ۱۹٫۲۱ درصدی، ترکیه با ۶ میلیارد و ۹۰۱ میلیون دلار و سهم ۱۴٫۱۳ درصدی، امارات عربی متحده با ۵ میلیارد و ۲۵۸ میلیون دلار و سهم ۱۰٫۷۶ درصدی و هند با یک میلیارد و ۹۱۹ میلیون دلار و سهم ۲٫۹۳ درصدی بزرگترین مشتریان کالای ایرانی در این

رشد اقتصادی به ۵٫۳ درصد رسید

به گفته معاون اقتصادی بانک مرکزی، نرخ رشد کشاورزی ۱٫۱ درصد، رشد نفت ۱۵٫۴ درصد، بخش صنایع و معادن ۸٫۹ درصد، بخش صنعت ۱۱٫۶ درصد و خدمات ۳ درصد بوده است. قربانی همچنین گفت: در ۹ ماه نخست سال جاری رشد اقتصادی ۳٫۷ درصد با نفت و رشد بدون نفت ۳٫۲ درصد بوده است. اجزای هزینه ناخالص داخلی ارقام امیدبخشی نشان می‌دهد که مصرف بخش خصوصی در فصل پاییز، ۱۱٫۹ درصد رشد کرده، در حالی که این رقم سال گذشته ۲٫۹ درصد بود. مصرف بخش دولتی ۱۶ درصد رشد داشته و روند تشکیل سرمایه ثابت در ۳ ماه سوم ۱۶٫۶ درصد، در بخش ماشین‌آلات ۲۸٫۳ درصد و بخش ساختمان ۶٫۹ درصد رشد داشته است.

۲٫۲ درصد، فصل دوم ۳٫۶ درصد و فصل سوم ۵٫۳ درصد بوده که نسبت به سال قبل روند افزایشی داشته است.

یکی از اهداف دولت سیزدهم در سال رو به پایان، هموار کردن مسیر رشد اقتصادی بود. شاخص رشد اقتصادی متغیری است که در طول یک دهه گذشته به صورت میانگین صفر بوده و به عبارتی از دهه ۹۰ به عنوان دهه از دست رفته یاد می‌شود. معاون اقتصادی بانک مرکزی آخرین آمار رشد اقتصادی کشور با نفت را ۵٫۳ درصد و بدون نفت ۴٫۵ درصد اعلام کرد.

پیمان قربانی، معاون اقتصادی بانک مرکزی گفت: رشد اقتصادی که از سوی بانک مرکزی محاسبه شده به قیمت پایه سال ۱۳۹۵ به رقم ۵٫۳ درصد با نفت و بدون نفت به ۴٫۵ درصد رسیده است. این ارقام سال گذشته ۴٫۸ درصد بود. وی همچنین گفت: رشد اقتصادی امسال در فصل اول

رشد ۶۰ درصدی درآمدهای دولت

در این مدت ۱۱۵۴ هزار میلیارد تومان مجموع درآمدهای دولت در ۱۱ ماهه امسال نسبت به مدت مشابه سال قبل خیر داد و گفت: در بخش هزینه‌های دولت ۵۲ درصد افزایش داشته است. خاندوزی درباره پرداخت‌های عمرانی دولت نیز توضیح داد: در این مدت میزان پرداخت‌های عمرانی به ۱۰۴ هزار میلیارد تومان رسیده که نسبت به مدت مشابه سال گذشته ۸ درصد رشد داشته است. وزیر اقتصاد با یادآوری اینکه مانده بدهی دولت به بانک مرکزی در ۱۱ ماهه امسال به صفر رسیده است، گفت: به طور متوسط ماهانه ۱۱۵ هزار میلیارد تومان از درآمدهای دولت صرف بازپرداخت اصل و سود اوراق سال‌های گذشته شده است.

سختگویی اقتصادی دولت از رشد ۶۰ درصدی درآمدهای دولت در ۱۱ ماهه امسال نسبت به مدت مشابه سال قبل خیر داد و گفت: در بخش هزینه‌های دولت ۵۲ درصد رشد داشته است. سیدحسان خاندوزی در نشست مطبوعاتی روز سه‌شنبه خود با خبرنگاران بالاراه گزارش مالی ۱۱ ماهه دولت در سال ۱۴۰۱ گفت: در این مدت ۱۱۵۴ هزار میلیارد تومان مجموع درآمدهای وارزی به خزانه دولت بوده که معادل ۹۰ درصد مبلغ مصوب بودجه مجلس است. وی با اعلام اینکه درآمدهای دولت در مقایسه با سال گذشته ۶۰ درصد درآمدهای وارزی رشد داشته است، افزود: در بخش هزینه‌های بودجه نیز

چرخ صنعت می‌چرخد

بر اساس آخرین گزارش مرکز آمار از رشد اقتصادی کشور، رشد بخش صنعت کشور در ۹ ماه نخست امسال ۵٫۱ درصد اعلام شد. این در حالی است که در مدت مشابه سال ۱۴۰۰، رشد بخش صنعت ۳٫۱ درصد و در سال ۱۳۹۹ حدود ۱٫۵ درصد بود. همچنین رشد بخش صنعت در سال ۱۳۹۷ منفی ۸٫۲ درصد، در سال ۱۳۹۸ حدود ۰٫۷ درصد و در سال ۱۳۹۹ بالغ بر ۱٫۸ درصد بود. سال ۱۴۰۰ یا تغییر دولت و بهبود سیاست‌های صنعتی، رشد این بخش به ۳٫۱ درصد افزایش یافت و در سال جاری هم در ۹ ماه نخست رشد بخش صنعت به ۵٫۱ درصد ارتقا یافته که از تاکنون بهترین عملکرد است. بر اساس گزارش مرکز آمار، رشد فصلی بخش صنعت در پاییز امسال هم ۵ درصد اعلام شده است، در حالی که پاییز سال قبل ۲٫۹ درصد بود. طبق اعلام وزارت صمت، در ۵ فصل عملکرد دولت سیزدهم (پاییز ۱۴۰۰ تاکنون) متوسط رشد فصلی بخش صنعت ۴٫۲ درصد بوده است، این در حالی است که در دهه گذشته در سال‌های ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۹ متوسط رشد فصلی بخش صنعت منفی ۲٫۸ درصد بود.

افزایش تولید برق در دولت سیزدهم

ظرفیت تولید برق کشور، سبب شده پس از ۲ دهه مجددا خاموشی‌ها به مردم تحمیل شود. اما دولت سیزدهم در همین یک سال با افزایش ۶ هزار مگاواتی ظرفیت نیروگاهی و کنترل پرمصرف‌ها، با وجود افزایش قیمت و مصرف برق، خاموشی‌ها را متوقف کرد.

بر اساس آمار وزارت نیرو، دولت گذشته در بین دولت‌های پس از انقلاب، کمترین میزان توسعه ظرفیت تولید برق کشور را داشته است. از ابتدای سال ۱۳۹۲ تا پایان سال ۱۳۹۹ ظرفیت اسمی تولید برق کشور فقط ۲۳ درصد افزایش یافت که در بین دولت‌های پس از انقلاب، با فاصله بسیار، بدترین عملکرد محسوب می‌شود. کم‌کاری دولت گذشته در توسعه

کند شدن روند رشد نقدینگی

کشور سال آینده شاهد شرایط بهتری در تورم خواهیم بود. وی بیان داشت: میزان تولید صنایع در دی‌ماه امسال نسبت به سال گذشته ۲٫۷ درصد افزایش داشته است. سختگویی اقتصادی دولت خاطر نشان کرد: وضعیت بودجه عمومی دولت در ۱۱ ماهه امسال نشان می‌دهد برخلاف برخی نگرانی‌ها، تراز بودجه ضدتوری بوده است، به‌طوری که شدت رشد نقدینگی نیز کاهش یافته است.

وزیر امور اقتصادی و دارایی در ادامه به سیاست‌های اقتصادی دولت برای کنترل تورم و نقدینگی اشاره کرد و افزود: با توجه به آمار بانک مرکزی، در ۱۲ ماه منتهی به دی ۱۴۰۱ رشد نقدینگی به ۳۴٫۱ درصد رسیده است که مثل ۳ ماهه پاییز امسال دارای کاهش بوده است. دولت در شبکه مالی و نقدینگی دارای انضباط پولی است و از محل کسری بودجه و رشد فراینده